

**İCRA MÜDÜR VE İCRA MÜDÜR
YARDIMCILIĞI SINAVINA HAZIRLIK
“SON DÜZLÜK”**

HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU

MADDE 2- (1) Dava konusunun değer ve miktarına bakılmaksızın malvarlığı haklarına ilişkin davalarla, şahıs varlığına ilişkin davalarda görevli mahkeme, aksine bir düzenleme bulunmadıkça asliye hukuk mahkemesidir.

(2) Bu Kanunda ve diğer kanunlarda aksine düzenleme bulunmadıkça, asliye hukuk mahkemesi diğer dava ve işler bakımından da görevlidir.

MADDE 17- (1) Tacirler veya kamu tüzel kişileri, aralarında doğmuş veya doğabilecek bir uyuşmazlık hakkında, bir veya birden fazla mahkemeyi sözleşmeyle yetkili kılabilirler. Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça dava sadece sözleşmeyle belirlenen bu mahkemelerde açılır.

MADDE 20- Görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilmesi hâlinde, taraflardan birinin, bu karar verildiği anda kesin ise tebliğ tarihinden, süresi içinde kanun yoluna başvurulmayarak kesinleşmiş ise kararın kesinleştiği tarihten; kanun yoluna başvurulmuşsa bu başvurunun reddi kararının tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde kararı veren mahkemeye başvurarak, dava dosyasının görevli ya da yetkili mahkemeye gönderilmesini talep etmesi gerekir. Aksi takdirde dava açılmamış sayılır ve görevsizlik veya yetkisizlik kararı veren mahkemece bu konuda resen karar verilir.

Yargılamaya Hâkim Olan İlkeler

Tasarruf ilkesi

MADDE 24- (1) Hâkim, iki taraftan birinin talebi olmaksızın, kendiliğinden bir davayı inceleyemez ve karara bağlayamaz.

Taraflarca getirilme ilkesi

MADDE 25- (1) Kanunda öngörülen istisnalar dışında, hâkim, iki taraftan birinin söylemediği şeyi veya vakıaları kendiliğinden dikkate alamaz ve onları hatırlatabilecek davranışlarda dahi bulunamaz.

Taleple bağlılık ilkesi

MADDE 26- (1) Hâkim, tarafların talep sonuçlarıyla bağlıdır; ondan fazlasına veya başka bir şeye karar veremez. Duruma göre, talep sonucundan daha azına karar verebilir.

Hukuki dinlenilme hakkı

MADDE 27- (1) Davanın tarafları, müdahiller ve yargılamanın diğer ilgilileri, kendi hakları ile bağlantılı olarak hukuki dinlenilme hakkına sahiptirler.

Aleniyet ilkesi

MADDE 28- (1) Duruşma ve kararların bildirilmesi alenidir.

Dürüst davranma ve doğruyu söyleme yükümlülüğü

MADDE 29- (1) Taraflar, dürüstlük kuralına uygun davranmak zorundadırlar.

Usul ekonomisi ilkesi

MADDE 30- (1) Hâkim, yargılamanın makul süre içinde ve düzenli bir biçimde yürütülmesini ve gereksiz gider yapılmamasını sağlamakla yükümlüdür.

Hâkimin davayı aydınlatma ödevi

MADDE 31- (1) Hâkim, uyuşmazlığın aydınlatılmasının zorunlu kıldığı durumlarda, maddi veya hukuki açıdan belirsiz yahut çelişkili gördüğü hususlar hakkında, taraflara açıklama yaptırabilir; soru sorabilir; delil gösterilmesini isteyebilir.

Yargılamanın sevk ve idaresi

MADDE 32- (1) Yargılamayı, hâkim sevk ve

idare eder; yargılama düzeninin bozulmaması için gerekli her türlü tedbiri alır.

Hukukun uygulanması

MADDE 33- (1) Hâkim, Türk hukukunu resen uygular.

Yasaklılık sebepleri

MADDE 34- (1) Hâkim, aşağıdaki hâllerde davaya bakamaz; talep olmasa bile çekilmek zorundadır:

- a) Kendisine ait olan veya doğrudan doğruya ya da dolayısıyla ilgili olduğu davada.
- b) Aralarında evlilik bağı kalksa bile eşinin davasında.
- c) Kendisi veya eşinin altsoy veya üstsoyunun davasında.
- ç) Kendisi ile arasında evlatlık bağı bulunanın davasında.
- d) Üçüncü derece de dâhil olmak üzere kan veya kendisini oluşturan evlilik bağı kalksa dahi kayın hısımlığı bulunanların davasında.
- e) Nişanlısının davasında.
- f) İki taraftan birinin vekili, vasisi, kayyımı veya yasal danışmanı sıfatıyla hareket ettiği davada.

Ret sebepleri

MADDE 36- (1) Hâkimin tarafsızlığından şüpheyi gerektiren önemli bir sebebin bulunması hâlinde, taraflardan biri hâkimi reddedebileceği gibi hâkim de bizzat çekilebilir. Özellikle aşağıdaki hâllerde, **hâkimin** reddi sebebinin varlığı kabul edilir:

- a) Davada, iki taraftan birine öğüt vermiş ya da yol göstermiş olması.
- b) Davada, iki taraftan birine veya üçüncü kişiye kanunen gerekmediği hâlde görüşünü açıklamış olması.
- c) Davada, tanık veya bilirkişi olarak dinlenmiş

veya hâkim ya da hakem sıfatıyla hareket etmiş olması; uyuşmazlıkta arabuluculuk veya uzlaştırıcılık yapmış bulunması.

ç) Davanın, dördüncü derece de dâhil yansoy hısımlarına ait olması.

d) Dava esnasında, iki taraftan birisi ile davası veya aralarında bir düşmanlık bulunması.

Ret usulü

MADDE 38- (1) Hâkimin reddi sebebinin bilen tarafın, ret talebini en geç ilk duruşmada ileri sürmesi gerekir. Taraf, ret sebebinin davaya bakıldığı sırada öğrenmiş ise en geç öğrenmeden sonraki ilk duruşmada, yeni bir işlem yapılmadan önce bu talebini hemen bildirmek zorundadır. Belirtilen sürede yapılmayan ret talebi dinlenmez.

Taraf ehliyeti

MADDE 50- (1) Medenî haklardan yararlanma ehliyetine sahip olan, davada taraf ehliyetine de sahiptir.

Dava ehliyeti

MADDE 51- (1) Dava ehliyeti, medenî hakları kullanma ehliyetine göre belirlenir.

Davada kanuni temsil

MADDE 52- (1) Medenî hakları kullanma ehliyetine sahip olmayanlar davada kanuni temsilcileri, tüzel kişiler ise yetkili organları tarafından temsil edilir.

Dava takip yetkisi

MADDE 53- (1) Dava takip yetkisi, talep sonucu hakkında hüküm alabilme yetkisidir. Bu yetki, kanunda belirtilen istisnai durumlar dışında, maddi hukuktaki tasarruf yetkisine göre tayin edilir.

MADDE 61- (1) Taraflardan biri davayı

kaybettiği takdirde, üçüncü kişiye veya üçüncü kişinin kendisine rücu edeceğini düşünüyorsa, tahkikat sonuçlanıncaya kadar davayı üçüncü kişiye ihbar edebilir.

Asli müdahale

MADDE 65- (1) Bir yargılamanın konusu olan hak veya şey üzerinde kısmen ya da tamamen hak iddia eden üçüncü kişi, hüküm verilinceye kadar bu durumu ileri sürerek, yargılamanın taraflarına karşı aynı mahkemede dava açabilir.

Fer'î müdahale

MADDE 66- (1) Üçüncü kişi, davayı kazanmasında hukuki yararı bulunan taraf yanında ve ona yardımcı olmak amacıyla, tahkikat sona erinceye kadar, fer'î müdahil olarak davada yer alabilir.

MADDE 95- (1) Elde olmayan sebeplerle, kanunda belirtilen veya hâkimin kesin olarak belirlediği süre içinde bir işlemi yapamayan kimse, eski hâle getirme talebinde bulunabilir.

(2) Süresinde yapılamayan işlemle ulaşılmak istenen aynı sonuca, eski hâle getirme dışında, başka bir hukuki yoldan ulaşılabiliriyorsa, eski hâle getirme talebinde bulunulamaz.

Süre

MADDE 96- (1) Eski hâle getirme, işlemin süresinde yapılamamasına sebep olan engelin ortadan kalkmasından itibaren iki hafta içinde talep edilmelidir.

Adli tatil süresi

(1) Adli tatil, her yıl yirmi temmuzda başlar, otuz bir ağustosta sona erer. Yeni adli yıl bir eylülde başlar

Adli tatilde görülecek dava ve işler

MADDE 103- (1) Adli tatilde, ancak aşağıdaki dava ve işler görülür:

a) İhtiyati tedbir, ihtiyati haciz ve delillerin tespiti gibi geçici hukuki koruma, deniz raporlarının alınması ve dispeççi atanması talepleri ile bunlara karşı yapılacak itirazlar ve diğer başvurular hakkında karar verilmesi.

b) Her çeşit nafaka davaları ile soybağı, velayet ve vesayete ilişkin dava ya da işler.

c) Nüfus kayıtlarının düzeltilmesi işleri ve davaları.

ç) Hizmet akdi veya iş sözleşmesi sebebiyle işçilerin açtıkları davalar.

d) Ticari defterlerin kaybindan dolayı kayıp belgesi verilmesi talepleri ile kıymetli evrakın kaybindan doğan iptal işleri.

e) İflas ve konkordato ile sermaye şirketleri ve kooperatiflerin uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırılmasına ilişkin işler ve davalar.

f) Adli tatilde yapılmasına karar verilen keşifler.

g) Tahkim hükümlerine göre, mahkemenin görev alanına giren dava ve işler.

ğ) Çekişmesiz yargı işleri.

h) Kanunlarda ivedi olduğu belirtilen veya taraflardan birinin talebi üzerine, mahkemece ivedi görülmesine karar verilen dava ve işler.

Dava Çeşitleri

Eda davası

MADDE 105- (1) Eda davası yoluyla mahkemeden, davalının, bir şeyi vermeye veya yapmaya yahut yapmamaya mahkûm edilmesi talep edilir.

Tespit davası

MADDE 106- (1) Tespit davası yoluyla, mahkemeden, bir hakkın veya hukuki ilişkinin

varlığının ya da yokluğunun yahut bir belgenin sahte olup olmadığının belirlenmesi talep edilir.

(2) Tespit davası açanın, kanunlarda belirtilen istisnai durumlar dışında, bu davayı açmakta hukuken korunmaya değer güncel bir yararı bulunmalıdır.

(3) Maddi vakıalar, tek başlarına tespit davasının konusunu oluşturamaz.

Belirsiz alacak davası

MADDE 107- (1) Davanın açıldığı tarihte alacağın miktarını yahut değerini tam ve kesin olarak belirleyebilmesinin kendisinden beklenemeyeceği veya bunun imkânsız olduğu hâllerde, alacaklı, hukuki ilişkiyi ve asgari bir miktar ya da değeri belirtmek suretiyle belirsiz alacak davası açabilir.

Karşı tarafın verdiği bilgi veya tahkikat sonucu alacağın miktarı veya değerinin tam ve kesin olarak belirlenebilmesi mümkün olduğunda, hâkim tarafından tahkikat sona ermeden verilecek iki haftalık kesin süre içinde davacı, iddianın genişletilmesi yasağına tabi olmaksızın talebini tam ve kesin olarak belirleyebilir. Aksi takdirde dava, talep sonucunda belirtilen miktar veya değer üzerinden görülüp karara bağlanır.

İnşâî dava

MADDE 108- (1) İnşâî dava yoluyla, mahkmeden, yeni bir hukuki durum yaratılması veya mevcut bir hukuki durumun içeriğinin değiştirilmesi yahut onun ortadan kaldırılması talep edilir.

(2) Bir inşâî hakkın, dava yoluyla kullanılmasının zorunlu olduğu hâllerde, inşâî dava açılır.

(3) Kanunlarda aksi belirtilmedikçe, inşâî hükümler, geçmişe etkili değildir.

Kısmi dava

MADDE 109- (1) Talep konusunun niteliği itibarıyla bölünebilir olduğu durumlarda, sadece bir kısmı da dava yoluyla ileri sürülebilir.

(2) Dava açılırken, talep konusunun kalan kısmından açıkça feragat edilmiş olması hâli dışında, kısmi dava açılması, talep konusunun geri kalan kısmından feragat edildiği anlamına gelmez.

Davaların yığılması

MADDE 110- (1) Davacı, aynı davalıya karşı olan, birbirinden bağımsız birden fazla asli talebini, aynı dava dilekçesinde ileri sürebilir. Bunun için, birlikte dava edilen taleplerin tamamının aynı yargı çeşidi içinde yer alması ve taleplerin tümü bakımından ortak yetkili bir mahkemenin bulunması şarttır.

Terditli dava

MADDE 111- (1) Davacı, aynı davalıya karşı birden fazla talebini, aralarında aslilik-ferîlik ilişkisi kurmak suretiyle, aynı dava dilekçesinde ileri sürebilir. Bunun için, talepler arasında hukuki veya ekonomik bir bağlantının bulunması şarttır.

(2) Mahkeme, davacının asli talebinin esastan reddine karar vermedikçe, fer'î talebini inceleyemez ve hükme bağlayamaz.

Seçimlik dava

MADDE 112- (1) Seçimlik borçlarda, seçim hakkı kendisine ait olan borçlu veya üçüncü kişinin bu hakkı kullanmaktan kaçınması hâlinde, alacaklı seçimlik dava açabilir.

(2) Seçimlik davada mahkeme, talebin hukuka uygun olduğu sonucuna varırsa, seçimlik mahkûmiyet hükmü verir.

(3) Seçimlik mahkûmiyet hükmünü cebri icraya koyan alacaklı, takibinin konusunu, mahkûmiyet hükmünde yer alan edimlerden

birine hasretmek zorundadır. Ancak, bu durum, borçlunun, diğer edimi ifa etmek suretiyle borcundan kurtulma hakkını ortadan kaldırmaz.

Topluluk davası

MADDE 113- (1) Dernekler ve diğer tüzel kişiler, statüleri çerçevesinde, üyelerinin veya mensuplarının yahut temsil ettikleri kesimin menfaatlerini korumak için, kendi adlarına, ilgililerin haklarının tespiti veya hukuka aykırı durumun giderilmesi yahut ilgililerin gelecekteki haklarının ihlal edilmesinin önüne geçilmesi için dava açabilir.

İlk İtirazlar

MADDE 116- (1) İlk itirazlar aşağıdakilerden ibarettir:

- a) Kesin yetki kuralının bulunmadığı hâllerde yetki itirazı.
- b) Uyuşmazlığın tahkim yoluyla çözümlenmesi gerektiği itirazı.

Harç ve gider avansının ödenmesi

MADDE 120- (1) Davacı, yargılama harçları ile her yıl Adalet Bakanlığınca çıkarılacak gider avansı tarifesinde belirlenecek olan tutarı, dava açarken mahkeme veznesine yatırmak zorundadır.

(2) Avansın yeterli olmadığının dava sırasında anlaşılması hâlinde, mahkemece, bu eksikliğin tamamlanması için davacıya iki haftalık kesin süre verilir.

Davanın geri alınması

MADDE 123- (1) Davacı, hüküm kesinleşinceye kadar, ancak davalının açık rızası ile davasını geri alabilir. Bu takdirde davanın açılmamış sayılmasına karar verilir.

HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU SÜRELER

- Görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilmesi hâlinde, taraflardan birinin, bu karar verildiği anda kesin ise tebliğ tarihinden, süresi içinde kanun yoluna başvurulmayarak kesinleşmiş ise kararın kesinleştiği tarihten; kanun yoluna başvurulmuşsa bu başvurunun reddi kararının tebliğ tarihinden itibaren **2 HAFTA** içinde kararı veren mahkemeye başvurarak, dava dosyasının görevli ya da yetkili mahkemeye gönderilmesini talep etmesi gerekir.
- Hâkimi reddeden taraf, dilekçesini karşı tarafa tebliğ ettirir. Karşı taraf **1 HAFTA** içinde cevap verebilir. Bu süre geçtikten sonra yazı işleri müdürü tarafından ret dilekçesi, varsa karşı tarafın cevabı ve ekleri, dosya ile birlikte reddi istenen hâkime verilir.
- Hakimi Ret talebinin, kötüniyetle yapıldığının anlaşılması ve esas yönünden kabul edilmemesi hâlinde, talepte bulunanların her biri hakkında beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar disiplin para cezasına hükmolunur. Disiplin para cezasının tahsili için, davaya bakan mahkeme, dosyanın geliş tarihinden başlayarak **2 HAFTA** içinde gereğini yapar.
- Hakimin reddi taleplerine karşı istinaf durumunda, Esas hüküm bakımından istinaf yolu açık bulunan dava ve işlerde ise ret talebi hakkındaki merci kararlarına karşı tebliği tarihinden itibaren **2 HAFTA** içinde istinaf yoluna başvurulabilir.

DİKKAT! (2/3/2024 tarihli ve 7499 sayılı Kanununun 37 nci maddesi ile bu fıkırdaki yer alan “tefhim veya” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve “bir hafta” ibaresi “iki hafta” şeklinde değiştirilmiştir.)

- Hakim reddi taleplerine karşı temyiz durumunda, Esas hüküm bakımından temyiz yolu açık bulunan dava ve işlerde ise ret talebi hakkındaki karar, tebliği tarihinden itibaren iki hafta içinde temyiz edilebilir. **DİKKAT!** (8 2/3/2024 tarihli ve 7499 sayılı Kanununun 37 nci maddesi ile bu fıkırdaki yer alan “tefhim veya” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve “bir hafta” ibaresi “iki hafta” şeklinde değiştirilmiştir.
- İstifa eden vekilin vekâlet görevi, istifanın müvekkiline tebliğinden itibaren **2 HAFTA** süreyle devam eder.
- Vekil ile takip edilen davada, vekilin azli hâlinde vekâlet veren, davayı takip etmez ve **2 HAFTA** içinde bir başka vekil de görevlendirmez ise tarafın yokluğu hâlinde uygulanacak hükümlere göre işlem yapılır.
- **Süreler gün olarak belirlenmiş ise tebliğ veya tefhim edildiği gün hesaba katılmaz ve süre son günün tatil saatinde biter.**
- **Süre; hafta, ay veya yıl olarak belirlenmiş ise başladığı güne son hafta, ay veya yıl içindeki karşılık gelen günün tatil saatinde biter. Sürenin bittiği ayda, başladığı güne karşılık gelen bir gün yoksa, süre bu ayın son günü tatil saatinde biter.**
- **Resmî tatil günleri, süreye dâhildir. Sürenin son gününün resmî tatil gününe**

rastlaması hâlinde, süre tatili takip eden ilk iş günü çalışma saati sonunda biter.

- Eski hâle getirme, işlemin süresinde yapılamamasına sebep olan engelin ortadan kalkmasından itibaren **2 HAFTA** içinde talep edilmelidir.
- Adli tatile tabi olan dava ve işlerde, bu Kanunun tayin ettiği sürelerin bitmesi tatil zamanına rastlarsa, bu süreler ayrıca bir karara gerek olmaksızın adli tatilin bittiği günden itibaren **1 HAFTA** uzatılmış sayılır.
- Belirsiz alacak davası, Karşı tarafın verdiği bilgi veya tahkikat sonucu alacağın miktarı veya değerinin tam ve kesin olarak belirlenebilmesi mümkün olduğunda, hâkim tarafından tahkikat sona ermeden verilecek **2 HAFTA** kesin süre içinde davacı, iddianın genişletilmesi yasağına tabi olmaksızın talebini tam ve kesin olarak belirleyebilir.
- Dava dilekçesinin içeriğinde;
- a) Mahkemenin adı.
- b) Davacı ile davalının adı, soyadı ve adresleri.
- c) Davacının Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası.
- ç) Varsa tarafların kanuni temsilcilerinin ve davacı vekilinin adı, soyadı ve adresleri.
- d) Davanın konusu ve malvarlığı haklarına ilişkin davalarda, dava konusunun değeri.
- e) Davacının iddiasının dayanağı olan bütün vakıaların sıra numarası altında açık özetleri.

- f) İddia edilen her bir vakıanın hangi delillerle ispat edileceği.
- g) Dayanılan hukuki sebepler.
- ğ) Açık bir şekilde talep sonucu.
- h) Davacının, varsa kanuni temsilcisinin veya vekilinin imzası.
- (2) Birinci fıkranın (a), (d), (e), (f) ve (g) bentleri dışında kalan hususların eksik olması hâlinde, hâkim davacıya eksikliği tamamlaması için **1 HAFTA** kesin süre verir.
- Harç ve gider avansın ödenmesi, Avansın yeterli olmadığına dava sırasında anlaşılması hâlinde, mahkemece, bu eksikliğin tamamlanması için davacıya **2 HAFTA** kesin süre verilir.
- Dava dilekçesi, mahkeme tarafından davalıya tebliğ edilir. Davalının **2 HAFTA** içinde davaya cevap verebileceği tebliğ zarfında gösterilir.
- Cevap dilekçesini verme süresi, dava dilekçesinin davalıya tebliğinden itibaren **2 HAFTADIR**.
- Cevap dilekçesinde eksik olması hâlinde, bunun giderilmesi için hâkim tarafından **1 HAFTA** süre verilir.
- Davacı, cevap dilekçesinin kendisine tebliğinden itibaren **2 HAFTA** içinde cevaba cevap dilekçesi; davalı da davacının cevabının kendisine tebliğinden itibaren **2 HAFTA** içinde ikinci cevap dilekçesi verebilir.
- Ön inceleme duruşmasına davet, Davetiyenin tebliğinden itibaren **2 HAFTA** kesin süre içinde tarafların

dilekçelerinde gösterdikleri, ancak henüz sunmadıkları belgeleri mahkemeye sunmaları.

- Tahkikat, tarafların dinlenmesi: Mahkemenin, dinlenilmek üzere mahkemeye gelmeleri için iki tarafa vereceği süre **2 HAFTADAN** az olamaz.
- İslah eden taraf, ıslah sebebiyle geçersiz hâle gelen işlemler için yapılan yargılama giderleri ile karşı tarafın uğradığı ve uğrayabileceği zararları karşılamak üzere hâkimin takdir edeceği teminatı, **1 HAFTA** içinde, mahkeme veznesine yatırmak zorundadır.
- Davasını tamamen ıslah ettiğini bildiren taraf, bu bildirimden itibaren **1 HAFTA** içinde yeni bir dava dilekçesi vermek zorundadır.
- Kısmen ıslaha başvuran tarafa, ıslah ettiği usul işlemini yapması için **1 HAFTALIK** süre verilir.
- Mahkeme, tahkikatın bittiğini tefhim ettikten sonra aynı duruşmada sözlü yargılama aşamasına geçer. Bu durumda taraflardan birinin talebi üzerine duruşma **2 HAFTADAN** az olmamak üzere ertelenir.
- Resmî bir senetteki yazı veya imzayı inkâr eden tarafın bu iddiası, ancak ilgili evraka resmiyet kazandıran kişiyi de taraf göstererek açacağı ayrı bir davada incelenip karara bağlanabilir. Asıl davaya bakan hâkim, gerekirse bu konuda imza veya yazıyı inkâr eden tarafa, dava açması için **2 HAFTALIK** kesin bir süre verir.

- Tanığın davet edilmesi, Davetiyenin duruşma gününden en az **1 HAFTA** önce tebliğ edilmiş olması gerekir.
- Tanık kendisine sorulan sorulara cevap vermez veya yemin etmemekte direnirse o mahkemece **2 HAFTAYI** geçmemek üzere disiplin hapsine mahkûm edilir.
- Bilirkişinin görevini yapmaktan yasaklı olması ve reddi, Ret sebeplerinden birinin bilirkişinin şahsında gerçekleşmesi hâlinde taraflar, bilirkişinin reddini talep edebileceği gibi, bilirkişi de kendisini reddedebilir. Ret talebi veya bilirkişinin kendisini reddetmesinin, ret sebebinin öğrenilmesinden itibaren en geç **1 HAFTA** içinde yapılmış olması şarttır.
- Bilgisine başvuru bilirkişi, kendisine tevdi olunan görevin, uzmanlık alanına girmediğini, inceleme konusu maddi vakıaların açıklığa kavuşturulması ve tespiti için, uzman kimliği bulunan başka bir bilirkişi ile işbirliğine ihtiyaç duyduğunu veya görevi kabulden kaçınmasını haklı kılacak mazeretini **1 HAFTA** içinde görevlendirmeyi yapan mahkemeye bildirir.
- Bilirkişi, incelemesini gerçekleştirebilmek için, bazı hususların önceden soruşturulması ve tespiti ile bazı kayıt ve belgelerin getirtilmesine ihtiyaç duyuyorsa, bunun sağlanması için, **1 HAFTA** içinde kendisini görevlendiren mahkemeye bilgi verir ve talepte bulunur.

- Taraflar, bilirkişi raporunun, kendilerine tebliği tarihinden itibaren **2 HAFTA** içinde bilirkişi raporuna itiraz edebilir.
- Bilirkişi raporuna karşı talebin bu süre içinde hazırlanmasının çok zor veya imkânsız olması ya da özel yahut teknik bir çalışmayı gerektirmesi hâlinde yine bu süre içinde mahkemeye başvuran tarafa, sürenin bitiminden itibaren işlemeye başlamak, bir defaya mahsus olmak ve **2 HAFTAYI** geçmemek üzere ek süre verilebilir.
- Cevap süresi, dava dilekçesinin davalıya tebliğinden itibaren **2 HAFTADIR**.
- Cevap dilekçesi, Mahkeme durum ve koşullara göre cevap dilekçesinin bu süre içinde hazırlanmasının çok zor yahut imkânsız olduğu durumlarda, yine bu süre zarfında mahkemeye başvuran davalıya, cevap süresinin bitiminden itibaren işlemeye başlamak, bir defaya mahsus olmak ve **2 HAFTAYI** geçmemek üzere ek bir süre verebilir. (**Basit Yargılama**)
- Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyeceği dava ve işlerde, hâkim tarafından resen başvuru deliller için gereken giderlerin, **1 HAFTALIK** süre içinde taraflardan birisi veya belirtilecek oranda her ikisi tarafından ödenmesine karar verilir.
- Adli yardım talebinin reddine ilişkin kararlara karşı, tebliğinden itibaren **2 HAFTA** içinde kararı veren mahkemeye dilekçe vermek suretiyle itiraz edilebilir.
- İstinaf dilekçesi verilirken, istinaf kanun yoluna başvuru için gerekli harçlar ve

tebliğ giderleri de dâhil olmak üzere tüm giderler ödenir. Bunların hiç ödenmediği veya eksik ödenmiş olduğu sonradan anlaşılırsa, kararı veren mahkeme tarafından verilecek **1 HAFTALIK** kesin süre içinde tamamlanması gerekir.

- Bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerinden verilen temyizi kabil nihai kararlar ile hakem kararlarının iptali talebi üzerine verilen kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren **2 HAFTA** içinde temyiz yoluna başvurulabilir.
- İstinaf, Duruşmalı olarak incelenen işlerde taraflara çıkartılan davetiyelerde, duruşmada hazır bulunmadıkları takdirde tahkikatın yokluklarında yapılarak karar verileceği hususu ile başvuran tarafa çıkartılacak davetiyede, ayrıca, yapılacak tahkikatla ilgili olarak bölge adliye mahkemesince belirlenen gideri, **2 HAFTADAN** az olmamak üzere verilecek kesin süre içinde avans olarak yatırması gerektiği açıkça belirtilir.
- Yargıtay dosyalarında, Taraflardan biri temyiz veya cevap dilekçesinde duruşma yapılmasını talep etmiş ise Yargıtayca bir gün belli edilerek taraflara usulen davetiye gönderilir. Tebliğ tarihi ile duruşma günü arasında en az **2 HAFTA** bulunması gerekir.
- Çekişmesiz yargı işlerinde verilen kararlara karşı hukuki yararı bulunan ilgililer, özel kanuni düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla, kararın öğrenilmesinden itibaren **2 HAFTA** içinde, bu Kanun

hükümleri dairesinde istinaf yoluna başvurabilirler.

- İhtiyati tedbir kararının uygulanması, bu kararın, tedbir isteyen tarafa tefhim veya tebliğinden itibaren **1 HAFTA** içinde talep edilmek zorundadır.
- İhtiyati tedbirin uygulanması sırasında karşı taraf hazır bulunuyorsa, tedbirin uygulanmasından itibaren; hazır bulunmuyorsa tedbirin uygulanmasına ilişkin tutanağın tebliğinden itibaren **1 HAFTA** içinde, ihtiyati tedbirin şartlarına, mahkemenin yetkisine ve teminata ilişkin olarak, kararı veren mahkemeye itiraz edebilir.
- İhtiyati tedbir kararının uygulanması sebebiyle menfaati açıkça ihlal edilen üçüncü kişiler de ihtiyati tedbiri öğrenmelerinden itibaren **1 HAFTA** içinde ihtiyati tedbirin şartlarına ve teminata itiraz edebilirler.
- İhtiyati tedbir kararı dava açılmasından önce verilmişse, tedbir talep eden, bu kararın uygulanmasını talep ettiği tarihten itibaren **2 HAFTA** içinde esas hakkındaki davasını açmak ve dava açtığına ilişkin evrakı, kararı uygulayan memura ibrazla dosyaya koydurmak ve karşılığında bir belge almak zorundadır.
- Tedbire muhalefetin cezası, ihtiyati tedbir kararının uygulanmasına ilişkin emre uymadığı veya tedbir kararına aykırı davrandığı tespit edilirse, birinci fıkra uyarınca disiplin hapsi ile cezalandırılmasına; aksi takdirde şikâyetin

reddine karar verilir. Taraflar, kararın tebliğinden itibaren **2 HAFTA** içinde karara itiraz edebilir. İtirazı, o yerde hükmü veren mahkemenin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisinden sonra gelen daire; son numaralı daire için bir numaralı daire; o yerde hükmü veren mahkemenin tek dairesi bulunması hâlinde en yakın yerdeki aynı düzey ve sıfattaki mahkeme inceler. İtiraz merci, **1 HAFTA** içinde kararını verir

- Delil tespit talebi ve karar, Tespit talebi mahkemece haklı bulunursa karar, dilekçeyle birlikte karşı tarafa tebliğ edilir. Kararda ayrıca, delil tespitinin nasıl ve ne zaman yapılacağı, tespitin icrası esnasında karşı tarafın da hazır bulunabileceği, varsa itiraz ve ilave soruların **1 HAFTA** içinde bildirilmesi gerektiği belirtilir. Karşı taraf tebliğden itibaren **1 HAFTA** içinde delil tespiti kararına itiraz edebilir
- Tarafların aksini kararlaştırabilecekleri bir hükme veya tahkim sözleşmesine uyulmaz ise ilgili taraf bu aykırılığa itiraz edebilir. İlgili taraf, aykırılığı öğrendiği tarihten itibaren **2 HAFTA** veya hakemlerin bu konuda kararlaştırdıkları süre içinde itiraz etmeden tahkime devam ederse, itiraz hakkından feragat etmiş sayılır.
- Hakemi reddetmek isteyen taraf, hakemin veya hakem kurulunun seçiminden ya da hakemin reddi talebinde bulunabileceği bir durumun ortaya çıktığını öğrendiği tarihten

itibaren **2 HAFTA** içinde ret talebinde bulunabilir.

- Tahkim yeri, Taraflardan biri, mahkemeden ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz kararı almış ise **2 HAFTA** içinde tahkim davasını açmak zorundadır.
- Evvelce daha farklı bir süre öngörülmemişse, taraflardan her biri, hakem kararının kendisine bildirilmesinden itibaren **2 HAFTA** içinde, karşı tarafa da bilgi vermek kaydıyla, hakem veya hakem kuruluna başvurarak; kararın tartzihini ve düzeltilmesini isteyebilir.
- Hakem veya hakem kurulu, karardaki maddi hataları karar tarihini izleyen **2 HAFTA** içinde kendiliğinden de düzeltebilir.

HUKUK MUHAKEMLERİ KANUNU

AYLIK SÜRELER

- Cevap dilekçesini verme süresi, dava dilekçesinin davalıya tebliğinden itibaren **2 HAFTADIR**. Cevap dilekçesinin bu süre içinde hazırlanmasının çok zor yahut imkânsız olduğu durumlarda, yine bu süre zarfında mahkemeye başvuran davalıya, cevap süresinin bitiminden itibaren işlemeye başlamak, bir defaya mahsus olmak ve **1 AYI** geçmemek üzere ek bir süre verilebilir. (**Yazılı yargılama Usulü**)
- Duruşma gününün belli edilmesi için tarafların başvurusu gereken hâllerde gün tespit ettirilmemişse, son işlem tarihinden

başlayarak **1 AY** geçmekle dosya işleminden kaldırılır.

- Dava dosyası, Dosyanın işleminden kaldırıldığı tarihten başlayarak **1 AY** geçtikten sonra yenileme talebinde bulunulursa, yeniden harç alınır,
- Hüküm, Zorunlu nedenlerle sadece hüküm sonucunun tefhim edildiği hâllerde, gerekçeli kararın tefhim tarihinden başlayarak **1 AY** içinde yazılması gerekir.
- Taraflardan her biri, nihaî kararın tebliğinden itibaren **1 AY** içinde, yargılamada ileri sürülmesine veya kendiliğinden hükme geçirilmesi gerekli olmasına rağmen hakkında tamamen veya kısmen karar verilmeyen hususlarda, ek karar verilmesini isteyebilir.
- Mahkeme, tarafların dinlenmesi, delillerin incelenmesi ve tahkikat işlemlerinin yapılmasını yukarıdaki fıkra da belirtilen duruşma hariç, iki duruşmada tamamlar. Duruşmalar arasındaki süre **1 AYDAN** daha uzun olamaz.
- Duruşmalar arasındaki süre **1 AYDAN** daha uzun olamaz. İşin niteliği gereği bilirkişi incelemesinin uzaması, istinabe yoluyla tahkikat işlemlerinin yürütülmesi gibi zorunlu hâllerde, hâkim gerekçesini belirterek **1 AYDAN** sonrası için de duruşma günü belirleyebilir
- Basit yargılama usulünde, Kararın tefhimi, mahkemece hükme ilişkin tüm hususların gerekçesi ile birlikte açıklanması ile gerçekleşir. Ancak zorunlu hâllerde, hâkim bu durumun sebebini de tutanağa geçirmek

suretiyle, sadece hüküm özetini tutanağa yazdırarak kararı tefhim edebilir. Bu durumda gerekçeli kararın en geç **1 AY** içinde yazılarak tebliğe çıkartılması gerekir.

- Temyiz, Duruşma günü kararı verilemeyen işlerin en geç **1 AY** içinde karara bağlanması zorunludur.
- İhtiyati tedbir kararı, Asıl davaya ilişkin hükmün kesinleşmesinden veya ihtiyati tedbir kararının kalkmasından itibaren **1 AY** içinde tazminat davasının açılmaması üzerine teminat iade edilir.
- Hakemlerin seçimi, Üç hakem seçilecek ise taraflardan her biri bir hakem seçer; bu şekilde seçilen iki hakem üçüncü hakemi belirler. Taraflardan biri, diğer tarafın bu yoldaki talebinin kendisine ulaşmasından itibaren **1 AY** içinde hakemini seçmezse veya tarafların seçtiği iki hakem seçilmelerinden sonraki **1 AY** içinde üçüncü hakemi belirlemezlerse, taraflardan birinin talebi üzerine mahkeme tarafından hakem seçimi yapılır.
- Hakem kurulundan bir veya birden çok hakemin reddini isteyen taraf, ret talebini ve gerekçesini hakem kuruluna bildirir. Ret talebinin kabul edilmediğini öğrenen taraf, bu tarihten itibaren karara karşı **1 AY** içinde mahkemeye başvurarak bu kararın kaldırılmasını ve hakem veya hakemlerin reddine ilişkin talep hakkında karar verilmesini isteyebilir.
- Hakem kararının tanzimi, düzeltilmesi ve tamamlanması, Karşı tarafın görüşünü alan

hakem veya hakem kurulu, bu talebi haklı bulursa, talep tarihinden itibaren **1 AY** içinde kararındaki maddi hatayı düzeltir veya kararın tazyihini yapar. İcap ederse, bu süre hakem veya hakem kurulunca uzatılabilir.

- Taraflardan her biri, hakem kararının kendilerine bildirilmesinden itibaren **1 AY** içinde, karşı tarafa da bilgi vermek kaydıyla, yargılama sırasında ileri sürülmüş olmasına rağmen karara bağlanmamış konularda tamamlayıcı hakem kararı verilmesini isteyebilir.

SAYFA 8

- Hakem kararına karşı yalnızca iptal davası açılabilir. iptal davası, **1 AY** içinde açılabilir.
- Hakem kararı avans yatırılması, Avans, hakem veya hakem kurulu kararında öngörülen süre içinde ödenmemişse hakem veya hakem kurulu yargılamayı durdurabilir. Yargılamanın durdurulduğunun taraflara bildirilmesinden itibaren **1 AY** içinde avans ödenirse yargılamaya devam olunur.
- Bilirkişi raporunun hazırlanması için verilecek süre **3 AYI** geçemez. Bilirkişinin talebi üzerine, kendisini görevlendiren mahkeme gerekçesini göstererek, süreyi **3 AYI** geçmemek üzere uzatabilir. (Ek cümle: 28/2/2018-7101/56 md.) Ancak basit yargılama usulüne tabi dava ve işlerde bu süreler **2 AY** olarak uygulanır.

- Dosyası işlemde kaldırılmış olan dava, işlemde kaldırıldığı tarihten başlayarak **3 AY** içinde taraflardan birinin dilekçe ile başvurusu üzerine yenilenebilir.
- İşlemde kaldırıldığı tarihten başlayarak **3 AY** içinde yenilenmeyen davalar, sürenin dolduğu gün itibarıyla açılmamış sayılır ve mahkemece kendiliğinden karar verilerek kayıt kapatılır.

HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU **YILLIK SÜRELER**

- Devlet, ödediği tazminat nedeniyle, sorumlu hâkime ödeme tarihinden itibaren **1 YIL** içinde rücu eder.
- Devlet, ödediği tazminat nedeniyle, sorumlu bilirkişiye, ödeme tarihinden itibaren **1 YIL** içinde rücu eder.
- Adli yardımdan yararlanan kişinin haksız çıkması hâlinde, uygun görülürse yargılama giderlerinin en çok **1 YIL** içinde aylık eşit taksitler hâlinde ödenmesine karar verilebilir.
- Tazminat davası açma hakkı, hükmün kesinleşmesinden veya ihtiyati tedbir kararının kalkmasından itibaren, **1 YIL** geçmesiyle zamanaşımına uğrar.
- Taraflar aksini kararlaştırmadıkça, bir hakemin görev yapacağı davalarda hakemin seçildiği, birden çok hakemin görev yapacağı davalarda ise hakem kurulunun ilk toplantı tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren **1 YIL** içinde, hakem veya hakem kurulunca esas hakkında karar verilir.

**BÖLGE ADLİYE VE ADLÎ YARGI
İLK DERECE MAHKEMELERİ İLE
CUMHURİYET BAŞSAVCILIKLARI
İDARİ VE YAZI İŞLERİ
HİZMETLERİNİN
YÜRÜTÜLMESİNE DAİR
YÖNETMELİK**

Madde-8: (8) Yazı işleri müdürünün görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Yazı işleri hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak ve denetlemek.
- b) **(Ek:RG-29/4/2017-30052)**⁽³⁾ Doğru ve güvenilir adlî istatistikler elde edilebilmesi amacıyla, verileri sisteme doğru, eksiksiz ve zamanında girmek ve bu verilerin usulüne uygun girildiğini denetlemek.
- c) Zabıt kâtibi, mübaşir, hizmetli ve diğer görevliler arasında iş bölümü yapmak.
- ç) Zabıt kâtibi, mübaşir, hizmetli ve diğer görevlilere işlerin öğretilmesi de dâhil olmak üzere hizmetlerin verimli ve düzenli bir şekilde yürütülmesi için her türlü tedbiri almak.
- d) Başkan, daire başkanı, üye, Cumhuriyet başsavcısı, Cumhuriyet başsavcivekili ve Cumhuriyet savcısının uygun göreceği evrakın havalesini yapmak.
- e) Fizikî ortamda teslimi gereken dosyalarla ilgili işlemleri yapmak.
- f) Güvencenin iadesi gereken hâllerde gerekli işlemleri yapmak.
- g) 1/6/2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Suç Eşyası Yönetmeliği uyarınca dosyaya ait kıymetli evrak ve değerli eşyanın uygun yerde muhafazasını sağlamak.
- ğ) Harcın hesaplanması ve tahsili ile yargılama gideri müzekkerelerini yazmak ve buna ilişkin işlemleri yapmak.
- h) Yargılamanın bulunduğu aşamaları yerine getirmek.
- ı) Hukuk dairelerinde talep hâlinde, ceza daireleri, Cumhuriyet başsavcılığı ve komisyonda talep olmaksızın kararların tebliğini sağlamak.
- i) Kanun yolu incelemesi için dosyada bulunan tüm belgelerin eksiksiz olarak UYAP ortamına aktarıldığını kontrol etmek, güvenli elektronik imza ile imzalamak ve diğer gerekli işlemleri yapmak.
- j) Kesinleştirme işlemlerini yapmak.
- k) Her ay gelen, çıkan ve kalan işleri gösterir nitelik cetveli düzenleyerek amirine sunmak.
- l) Mühür ve beratın muhafazasını sağlamak.

m) Arşivin düzenli tutulmasını sağlamak.

n) Mevzuattan kaynaklanan veya başkan, daire başkanı, üye, Cumhuriyet başsavcısı, Cumhuriyet başsavcivekili ya da Cumhuriyet savcısı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(12) Zabıt kâtibinin görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a) İş bölümüne göre kendisine verilen işleri biriktirmeden zamanında yapmak.
 - b) Dosyaları ve evrakı zamanında kaydetmek.
 - c) **(Ek:RG-29/4/2017-30052)**⁽³⁾ Doğru ve güvenilir adlî istatistikler elde edilebilmesi amacıyla, verileri sisteme doğru, eksiksiz ve zamanında girmek,
 - ç) Yargılaması devam eden dosyaları eksiksiz ve düzenli bir şekilde muhafaza etmek.
 - d) Başkan, daire başkanı, üye, Cumhuriyet başsavcısı, Cumhuriyet başsavcivekili ve Cumhuriyet savcısının uygun göreceği evrakın havalesini yapmak.
 - e) Müzekkereleri yazarak, takip ve tekid işlemlerini yapmak.
 - f) Duruşma ve keşif işlemlerinde hazır bulunarak tutanağı yazmak ve imzalamak.
 - g) Cumhuriyet başsavcılığı işlemleri ile daire ara kararlarının gereğini yapmak.
 - ğ) Karar ve tutanakları başkan, daire başkanı, üye, Cumhuriyet başsavcısı, Cumhuriyet başsavcivekili ve Cumhuriyet savcısının bildirdiği şekilde dikkat ve itina ile yazarak imzalamak.
 - h) Fizikî olarak bilirkişilere teslimi gereken dosyalarla ilgili işlemleri yapmak.
 - ı) Her türlü tebligat evrakını hazırlamak.
 - i) Dizi pusulası düzenlemek.
 - j) Dosya incelenmesine nezaret etmek ve dosya inceleme tutanağını düzenlemek.
 - k) İş biten dosyaları arşive kaldırtmak.
 - l) Mevzuattan kaynaklanan veya başkan, daire başkanı, üye, Cumhuriyet başsavcısı, Cumhuriyet başsavcivekili, Cumhuriyet savcısı ya da müdürün vereceği diğer görevleri yerine getirmek.
- (13) Mübaşirin görev ve sorumlulukları şunlardır:**
- a) Zabıt kâtibi tarafından hazırlanan duruşma dosyalarını, duruşma gününden önce incelenmek üzere daire başkanı, üye veya Cumhuriyet savcısına götürmek.
 - b) Bölge adliye mahkemesi bilgilendirme sistemi olmayan yerlerde günlük duruşma listesini görülebilecek bir yere asmak.

- c) Duruşma sırası gelenleri duruşma salonuna davet ederek, salondaki yerlerini göstermek ve buna uyulmasını sağlamak.
- ç) Yemin verilmesi ve kararın açıklanması başta olmak üzere, duruşma ve keşif esnasında uyulması gereken davranış kurallarını taraflara ve ilgililere açıklamak.
- d) Duruşmanın kapalı yapılmasına dair karar alındığında salonu boşaltmak.
- e) Ertelenen duruşma tarihini yazarak taraflara vermek.
- f) Müzekkere ve tebligatların ilgili kurum ya da kişilere ulaşmasını sağlamak üzere posta ve zimmet işlemlerini yerine getirmek.
- g) Daire başkanı veya üyenin talimatı doğrultusunda dosyadan evrak örneği verilmesini sağlamak.
- ğ) Arşive götürülmesi veya arşivden çıkarılması gereken dosyalara ilişkin işlemleri yapmak ve arşivi düzenli tutmak.
- h) Fizikî olarak sunulan evrakı tarama işlemi tamamlandıktan sonra en kısa sürede dosyasına düzenli bir şekilde takmak.
- ı) İlgili mevzuatta belirlenen resmî kıyafeti giymek.
- puanda dava ve iş gönderilmesi sağlanır. Puanlama kriterleri Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görüşü alınarak Bakanlık tarafından belirlenir.
- (2) Dava ve işlerin tevziinden kaynaklanan uyuşmazlıklar başvuru üzerine, adlî yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu başkanı tarafından tevzi kriterleri esas alınarak karara bağlanır.

Harçların ve para cezalarının tahsili

MADDE 206 – (1) Harçların ve para cezalarının tahsili için gereken müzekkereler yazı işleri müdürü tarafından yazılır. Her yıl bütçe kanunu ile belirlenen terkin sınırının altında kalan harçlarla ilgili müzekkere yazılmaz.

- i) Mevzuattan kaynaklanan veya daire başkanı, üye ya da yazı işleri müdürünün vereceği diğer görevleri yerine getirmek.

Tutulacak kayıtlar

MADDE 48 – (1) Hukuk dairelerinde;

- a) Esas kaydı,
b) Duruşma ve keşif günleri kaydı,
c) Karar kaydı,
ç) Uyuşmazlığın giderilmesi başvuru kaydı,
d) İstinabe kaydı,
e) Temyiz kaydı,
f) Değişik işler kaydı,
g) Posta mutemet kaydı,
ğ) Dağıtım kaydı,
h) Vezne kaydı,
ı) Taşra temyiz kaydı,
i) Dava nakil istekleri kaydı,
j) Harç tahsil müzekkeresi kaydı,
k) Kıymetli evrak ve eşya kaydı,
l) Sosyal inceleme-görüşme rapor kaydı,

tutulması zorunludur.

Dava ve işlerin tevzii

MADDE 199 – (1) Dava, istinabe evrakı ve diğer işler puanlama yöntemine göre mahkemelere tevzi edilir. Her mahkemeye eşit
(2) **Harç tahsil müzekkereleri** kararın tebliği tarihinden itibaren **en geç bir ay onbeş gün içinde yazılmak zorundadır.** 3402 sayılı Kadastro Kanununun 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca harç tahsil müzekkereleri hükmün kesinleştiği tarihten itibaren onbeş gün içinde yazılır.

Web Sitemiz : <https://icramuduru.com/>

Instagram : @icramudurucom